

MEGJELENÉS, KLADO
 VYFATAL ES NYOMDA
 Cluj-Kolozsvár, St. Saron
 Pop. (Brassai-utca) 10
 Telefon: Szerkesztőség
 az Adóhivatal — 977
 N. Sz. — 559
 A hirdetések kizárólag a
 szerkesztőségnek cím-
 zendők. Hírdetéseket nem
 adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 április 8 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 81. szám

5684. Niszán 4

Megszavazták a kommercializálási törvényt

**A nemzeti és a parasztpárt a külföldi tudomására hozza, hogy kormányra-
kerülése esetén előtéríti a kommercializálási törvényt. Brătianu Vintila meg-
rója az ellenzékét és megdicséri a kormányt. Két botrány egy ülésen**

(Bucuresti-Bukarest, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormánynek eredeti terve szerint sikerült a kommercializálási törvényjavaslatot még a királyi pár külföldi útja előtt megszavaztatni. Az ellenzék széthúzó erőltet obstrukciója a kormány malmára hajtotta a vizet és a vasárnapi pótgyűlésen, amelyet a kormány a „sürgősségre” való tekintettel hívott össze, a törvényjavaslat valamennyi szakaszát megszavazták. Az utolsó gyűlésen még egy kis verekedés is tarkította a történelmi nevezetességű pillanatot. A parasztpárt és a nemzeti párt vezérei deklarációt olvastak fel, amelyben újlággal leszögezték, hogy kormányrajutásuk esetén eltörlik a kommercializálási törvényt, ezek a momentumok azonban már semmit sem érhetnek az új törvénynek.

A kamara ülésének lefolyásáról tudósításunkat itt adjuk:

Verekedés a kamarában

A vasárnapi ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg Orleanu elnök. A napirendi pontok letárgyalása után Spanisteanu parasztpárti képviselő a kommercializálási törvény ellen akart állást foglalni, de a kormánypárti képviselők Tomulescu képviselővel az élükön nem engedték szóhoz jutni. Ebből általános kavargás támadt, amelynek során Tomulescu izgatottan kiabált Grigore Filipescu felé:

— Hallgasson, magának semmi erkölcsi érteke sincs, maga a háboru alatt utcaseprő volt Bacauban.

Filipescu a sértések után Tomulescu felé szaladt, hogy kérdőre vonja, de Critescu képviselő elállta az útját. Filipescu inzultálta Critescut, aki visszauttó és néhány perc múlva már mind a ketten a kamara parkettjén tetrengtek és ütlegelték egymást. A verekedésnek néhány józanabb képviselő vetett véget, akik a verekedőket széjjel választották.

A külföld elé

A rend helyreállta után a kamara a kommercializálási javaslatot a 28-ik paragrafusig megszavazta. A szavazás után Filipescu nemzetipárti és Mirton parasztpárti pártjuk nevében deklarációt olvastak fel, amelyben újból leszögezték, hogy kormányrajutásuk esetén törölni fogják a kommercializálási törvényt az ország törvénytárából. A deklarációban kijelentik, hogy ezt az elhatározásukat a külfölddel is tudatni fogják.

A két párt deklarációjára a kormány nevében Brătianu Vintila pénzügyminiszter válaszolt, aki élesen támadta a két pártot azért az elhatározásáért, hogy az ország belügyeit a külföld előtt akarják szelöztetni.

Beszédében kitejtette, hogy a liberálisok büszkék eddigi eredményeikre és meglegedetten gondolhatnak jövő munkájukra.

— Az eddig elfogadott törvények csak kezdetet jelentik a nagy konszolidációs munkának. Az ellenzék megjegyzése és kritikái komolytalanok és mi hisszük, megtettük kötelességünket — fejezte be szavait a pénzügyminiszter.

Megszavazzák a kommercializálási törvényt

A pénzügyminiszter beszéde után a ház a kommercializálási törvényjavaslatnak valamennyi paragrafusát megszavazta. A törvényjavaslat megszavazása után a pénzügyminiszter javaslatot nyújtott be, amelyben kilencmillió lej hitelt kér a CFR. céljaira. A kamara ezt a javaslatot, valamint az egyetemi tanárok fegyelmi szabályzatairól szóló törvényt egyhangulag megszavazta. Ezzel a délelőtti ülés véget is ért.

A kamara délutáni ülését fél négykor nyitotta meg Orleanu elnök. Az ülés első felszólalója Grof-soreanu képviselő volt, aki a tisztviselők fizetés-

rendezését sürgette. Constantinescu földmívelésügyi miniszter a községek faellátásáról nyújtott be törvényjavaslatot. Ezután a fegyelmi bizottság javaslatára Manu és Moldovan nemzetipárti képviselőket husz napra kizárják a kamara üléseiről.

A fegyelmi bizottság jelentése után Sándor

Önérzetes zsidó beszéd a bécsi városházán

Vita az árjaparagrafusról. Plaschkes doktor filippikája az antiszemizmussal szemben

(Bécs, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi városi tanács tegnapi ülésén huszonnyolcmillió koronát szavazott meg különböző kölcsönök és szubvenciók céljaira. Míg a nagyobb tételek megszavazásánál a tanács harmónikus egyhangúsággal járt el, egy százmillió koronát kitevő szubvenció körül izgalmas vita támadt.

Az „árjaparagrafus”

Ausztriában néhány turisztaszövetség tudvalevőleg beiktatta alapszabályai közé az úgynevezett „árjaparagrafust”, ami magyarul annyit jelent, hogy zsidókat nem vesznek fel tagjaik közé. A komolyabb szövetségek, köztük Ausztria legnagyobb turisztaszövetsége, a „Turistenverein Naturfreunde” éles harcot folytat az „árjaparagrafus” ellen, amivel kihívták maguk ellen a keresztényszocialista körök ellenszenvét.

A városi tanács tegnapi ülése a felosztásra kerülő huszonnyolcmillióból százmillió korona szubvenciót akart megszavazni ennek a szövetségnek. Stöger keresztényszocialista élesen kielt a javaslat ellen és azt ajánlotta, hogy a százmilliót inkább az antiszemita „Osterreichischen Turisten Club”-nak juttassák. Wewerka keresztényszocialista, a következő felszólaló, elvtársaival ellentétben az alpesi menedékházak egyesületének követeli a százmillió koronás szubvenciót.

Amiről elfelejtettek megemlékezni a szónokok

A keresztényszocialisták felszólalása után dr. Plaschkes zsidó községi tanácsos szólalt fel és önérzetes hangon kelt ki azon turistaegyesületek ellen, amelyek az úgynevezett „árjaparagrafust” felvették alapszabályaik pontjai közé.

— Én azt hiszem, — kezdte a beszédét — hogy az előbbi két követelés csak látszólag ellenkezik egymással. A kérdés az, hogy kinek szavazzuk meg a szóbanforgó százmilliót. Én nem vagyok tagja sem az „Osterreichisches Turisten Clubnak”, sem az alpesi menedékházak egyesületének, azon egyszerű oknál fogva, mert zsidó vagyok és így engem nem lehet re-hajlással vádolni. Nekem az a véleményem, hogy mind a két egyesület eljárta azt a jogát, hogy a bécsi városi tanácstól szubvencióra tarthasson számot. Az előttem szólók lebilincselően szép szavakban ecsetelték Bécs és környékének természeti szépségeit, de arról elfelejtkeztek megemlékezni, hogy az általuk megemlített egyesületek a zsidókat kirekesztették tagjaik közül.

Orel keresztényszocialista közbekiáltja: Zsidó szemtelenség!

A városi tanács nem viselheti az antiszemita propaganda költségeit

— Látják uraim, — folytatja szavait Plaschkes dr. — így beszél egy örült ember, ha

József képviselő jelentkezett szólásra, aki reflektálni akart Iteanu nagyajtai képviselő szombati beszédére. Bár a kamara elnöke megadta Sándor Józsefnek a szólásjogot, a többségi képviselők nem hagyják szóhoz jutni Sándort, mire újra nagy zaj és botrány támad, ami csak percek múlva ül el.

A rend helyreállása után Jorga emelkedik szólásra és beszédében kijelenti, hogy most, amikor Ferdinánd király külföldi utra indul, abban a tudatban lehet, személyét az egész ország áldozatkészen veszi körül. Ioanitescu képviselő az Argetoianu-párt nevében hasonló nyilatkozatot tesz, mire az ülés véget ér.

nem akarja meghallgatni az igazságot. Szomorú dolog az, ha akadnak emberek, akik egyáltalában exponálják magukat az árjaparagrafus érdekében. Önöknek meg kell érteniük azt, hogy a zsidóellenes propagandát kifejtő egyesületek költségeit nem viselheti a városi tanács. Szégyen volna, ha egy városi tanács, amely szabadnak nevezi magát, ilyesmibe hajlandó volna belemenni.

Rummelhardt községi tanácsos közbekiált Követelje ezeknek az egyesületeknek a feloszlását.

— Sokkal szabadabban gondolkodom, mintsem ilyesmit követelnék. Én csak annyit akarok elérni, hogy ezek az egyesületek azt a kárt, amit a zsidó tagjaik elvesztése miatt szenvedtek, ne a város tanácsán akarják behajtani. Ha ezek az egyesületek, amelyek politikai tevékenységükkel a természet szépségeit bélyegezték meg, hajlandók voltak tagdíjbevételeik országnrészéről lemondani, csak azért, hogy tagjaikat a zsidókkal való érintkezést megkímélhesék, akkor tulajdonképpen luxusadóra kéne őket kötelezni, nem pedig még szubvenciót juttatni részükre.

Plaschkes szavait általános derűtség követi. Jobb oldalról egy hang közbekiáltja: Zsidó viccek!

Antiszemizmus a védtelemek ellen

— Sajnos ez nem vicc, — folytatja a szónok — ebben rejlik az antiszemita politika keserű komolyságának magva. A menedékházakat a zsidók közül nem bankigazgatók, vagy pénzfejedelmek látogatják, hanem munkások, alkalmazottak, diákok és szabadfoglalkozású emberek. Es mennyire mélyen sérti meg őket becsületükben, hogy menedékházak ajtai ilyesféle felirásokat látnak: „Zsidóknak tilos a bemenet!” „Zsidó vendégeket nem szívesen látunk!”

— Egy ízben három zsidó turista halálra-fáradtan ért el egy menedékházhoz és tizenhárom órai barangolás után nem találtak kellő fedélre, csak azért, mert zsidók voltak. Nincs-e akkor igazam, ha mindig azt mondom Önöknek, hogy az Önök antiszemitái a szegény és védelemre szoruló zsidók ellen küzdenek.

Elvetik a keresztényszocialisták javaslatát

Én azért állok itt, — fejezte be szavait Plaschkes — hogy minden rendelkezésemre álló eszközzel harcoljak azon intézkedések ellen, amelyek csorbítani akarják a zsidóság állampolgári jogait. Éppen ezért kérem a városi tanácsot, hogy a keresztényszocialista felszólalók javaslatait vesse vissza.

Plaschkes dr. szavai mély benyomást tettek a városi tanács tagjaira, akik Reisinger szocialdemokrata beszéde után a tanács eredeti terve szerint a százmillió szubvenciót a „Turistenverein Naturfreunde” részére szavazták meg.

Hány héber ujság jelenik meg Palesztinában 5700 emberre jut egy ujság. Kik szerkesztik a palesztinai lapokat?

(Cluj-Kolozsvár, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a páratlan újjáéledési folyamat, amely fokozottabb mértékben öt és fél éve indult meg Palesztinában, szinte hihetetlen mértékben vált érezhetővé kulturális téren is. Palesztinának körülbelül százhuszezer zsidó lakosa van, ezzel szemben 21 héber napi és hetilap, kéthetenkénti és havi folyóirat, vagy szaklap jelenik meg, vagyis 5700 lélekre egy lap jut. Ez az arányszám vetekedik Amerikáéval és Angliáéval is, ahol pedig milliós példányszámokban jelennek meg egyes ujságok. Megjelenésük időpontja szerinti csoportosításban alább közöljük a Palesztinában megjelenő héber lapokat:

Napilapok

1. *Doar Hajjom* (Napi posta) politikai, irodalmi és kereskedelmi napilap. Megjelenik a jeruzsálemi „Hasszólél” kiadásában. VI. évfolyam. A lap szerkesztőségében dolgozik Avigdor Hamérii (Feuerstein-Kova Albert) is.
2. *Haárek* (Az ország). Tel-Avivban jelenik meg a szerkesztőségi, kiadóhivatali és nyomdászemélyzet hasonló nevű közkereseti társaság kiadásában. Szerkeszti dr. M. Glickson. V. évfolyam.
3. *Hazzemán* (Az idő), kereskedelmi és ipar. napilap. Első évfolyam. Megjelenik Jaffában, J. Ch. Kastel szerkesztésében.

Hetilapok

4. *Happoél Hacáir* (Az ifju munkás), a hasonlónevű munkáspárt orgánuma. Megjelenik a párt központi tanácsának kiadásában, Tel Avivban. XVII. évfolyam.
5. *Kunteresz* (Írás), a cionista-szocialista Achdut Haavoda munkásszövetség Tel-Avivban megjelenő lapja. IV. évfolyam.
6. *Hattór* (A kor), mizrachi-cionista hetilap, megjelenik a Mizrachi-szervezet kiadásában Jeruzsálemben; szerkeszti: Rabbi J. L. Fischmann, akinek Glasner Móse volt kolozsvári főrabbi is egyik főmunkatársa. IV. évfolyam.
7. *Kól Jaakob* (Jákob hangja), a palesztinai ortodox zsidóság orgánuma. Megjelenik Jeruzsálemben. III. évfolyam.
8. *Kól Jiszráél* (Jiszráél szava), az Agudasz Jiszroél hetilapja, Jeruzsálemben jelenik meg. III. évfolyam.
9. *Machziké Hadász* (A hit támasztékai), a hasonlónevű jeruzsálemi társaság lapja. VI. évfolyam.

Félhavonként megjelennek

10. *Hamláchá* (A munka), a kézmű- és kisipar szaklapja. Kiadja a tel-avivi iparosközpont A. Nachmann szerkesztésében. II. évfolyam.
11. *Miszchar vötaaszija* (Kereskedelem és ipar), Palesztina gazdasági kérdéseivel foglalkozó kéthetenként megjelenő folyóirat, Tel-Aviv. Szerkesztője: J. Gordon. I. évfolyam.

Havi folyóiratok

12. *Hassiloach*, tudományos, irodalmi és társadalmi lap. Megjelenik a zsidóság minden problémájával és életmegnyilvánulásával foglalkozó new-yorki társaság kiadásában. Megindult 1897-ben. Szerkeszti: Josef Klausner.
13. *Hachinuch* (A nevelés), pedagógiai szaklap tanítók és szülők számára. Kiadja a palesztinai héber tanítók központi egyesülete Tel-Avivban. VII. évfolyam.
14. *Hasszáde* (A mező), gyakorlati és tudományos gazdasági lap. Megjelenik a mezőgazdasági munkások szervezetének kiadásában. Tel-Aviv. VI. évfolyam.
14. *Pinkasz* (Könyv), Palesztina általános munkásszervezetének orgánuma. Megjelenik Jeruzsálemben, szerkeszti D. Zakkai.
15. *Makkabi*, a palesztinai sport és torna szaklapja. Kiadja a palesztinai Makkabi sportszövetség Jeruzsálemben. Első évfolyam.
16. *Sachmat*, a sakkjáték folyóirata. Megjelenik a jeruzsálemi „Lasker Emánuel” sakkklub kiadásában. I. évfolyam.
17. *Haggödud* (A csapat), sorozatos nyelvészeti, irodalmi és ifjúsági füzetek. Megjelenik egy tel-avivi nyelvvelémi csoport kiadásában. Első évfolyam.
17. *Hacáir* (Az ifju), a zsidó ifjúsági világszövetség jeruzsálemi hivatalos lapja. I. évf.
18. *Haggina* (A kert), sorozatos füzetek óvó-

nők és anyák részére. Megjelenik Jeruzsálemben, J. Heilperin szerkesztésében.

19. *Dóvir* (Udvar), a Tóra és a zsidó tudomány gyűjteményes folyóirata. Kiadja a jeruzsálemi Hammizrachi Hacáir, VI. évfolyam.

20. *Briut Haóvéd* (Munkásegészség), munkásbiztosítási és közegészségügyi szaklap. Megjelenik a palesztinai állalános munkásszövetség betegpénztári központjának kiadásában. Tel-Aviv. Első évfolyam.

21. *Hakkátár* (A mozdony), a vasutások, postások és távírdászok szervezetének hivatalos

lapja. Megjelenik a központi vezetőség kiadásában Haifában.

22. *Hédim* (Akkordok), irodalmi folyóirat Tel-Avivban. Szerkesztik: Jakob Rubinovitz és Ascher Barasch. II. évfolyam.

Ezekon kívül több angolnyelvű zsidó lap is megjelenik Palesztinában. A felsorolt héber ujságoknak a világ minden részében vannak kiváló és híres munkatársai. Nagyon valószínű, hogy a zsidó lakosság fokozatos gyarapodásával a héber lapok, folyóiratok és népies kiadványok száma is emelkedni fog.

Bajorország nem kap külön elnököt

A néppártiak és kommunisták megerősödése a bajor választásokon. Stresemann a franciákra hárítja a felelősséget a jóvátételi kérdésben. Ma kerül a szakértők jelentése a jóvátételi bizottság elé

(Berlin, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német néppárt Kiel kikötővárosban gyűlést tartott Stresemann részvételével. A külügyminiszter beszédében hangoztatta, hogy a jóvátételi kérdés csak akkor lesz megoldható, ha a béke és munka uralma fog a Ruhr-vidéken bekövetkezni. Németország bebizonyította, hogy meg akar egyezni s ha törekvései meghiúsulnak, a franciák lesznek érte teletöltesek. Stresemann alaptalanoknak mondta a francia lapoknak azokat a híreszteléseit, hogy a német kormány befolyásolta a müncheni Hitler-pör bíróságát. A német kormány — mondta a külügyminiszter — mindenkor

szembe fog szállani mindenféle puccs-kísérlettel.

Nem tartja időszerűnek az alkotmányreformot, mert megrázkódtatással járna.

Bajorországban tegnap lefolytak az ország-

gyűlési választások. Együttal népszavazást is rendeztek a bajor néppárt indítványa felett, hogy Bajorország külön köztársasági elnököt kapjon és áttérjen a két kamarás rendszerre. A lakosság tizenöt százaléka igennel, nyolcvanöt százaléka nemmel szavazott.

Az országgyűlési választások Münchenben jelentékenyen

megegerősítették a két szélsőséges pártot:

a néppártot és a kommunistákat. A választások nyugodtan folytak le, rengetegen szavaztak. A vidéken bizonyára eltérnek a választási eredmények a münchenitől. A bányavidékeken és Felsőbajorországban a szocialisták és kommunisták, a falvakban pedig a bajor néppárt kaptak szavazattöbbséget.

Páris, április 7. A szakértői bizottság kedden délelőtt terjeszti hivatalos jelentését a jóvátételi bizottság elé.

Mi az igazság a nagykárolyi pörben

Százezres végkielégítés egy elbocsátott metszőnek

(Careimare-Nagykároly, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi sajtó egy részét napokkal ezelőtt bejárta a hír, hogy egy választott bírósági ítélet milyen súlyos helyzetbe sodorta a nagykárolyi ortodox régi hitközséget. Az ítéletről és annak előzményeiről a lapok a tényekkel nem mindenben egyező tudósításokat közölnek. Illetékes helyen a következőkben ismertettük munkatársunk előtt a nem mindennapi jogesetet, kérve, hogy azt, már a nagyközönség érdekében is, a tényállásnak megfelelően közöljük:

A bíróság összeállítás

A nagykárolyi ortodox régi hitközség egyik metszőjét hónapokkal ezelőtt vallási okok miatt felületeszette állásából és mivel a metsző más munkakört a hitközségnél nem volt hajlandó vállalni, nyugdíjazta. Az ügy választott bíróság elé került. A bíróság tagjai lettek a felperes részéről: *Gottlieb* volt visói dáján, a világi bíróság által a hitközség részére kinevezett bíró: *Rubin* Juda érmihályfalvi dáján és az elnök, *Weisz* Oszkár szilágyfalusi rabbi. A hitközség tiltakozására az elsőfokú bíróság kizárta *Robin* Judát és helyébe benevezte *Fried* Lázár kolozsvári rabbit. A metsző jogi képviselője azonban a kinevezett rabbi-bírák hozzájárulásával megtámadta a járásbíró kizárási határozatát és sikerült a szatmári törvényszéknél ezt az ítéletet megsemmisíttetni és a hitközséget kényszeríteni, hogy olyan választott bíróság él álljon, amelynek minden egyes tagjával szemben a legnagyobbfokú bizalmatlansággal viseltetik.

Erőszak, vagy zsidó jog

A ítélet jogerőre emelkedvén, a hitközség rabbinátusa az egyházi bírák zsidó lelkiismeretére appellált, kérvén őket, ne kövessék el erőszakot a világi hatóság igénybevételével a zsidó jogon és mint papok vegyék figyelembe, a *Schulchan Áru*ch erre vonatkozó félremagyarázhatatlan szigorú törvényét, amely szerint választott bíróság döntése csak akkor érvényes, ha abban mindkét fél választott bírái résztvesznek. Ehhez a felszólításhoz mellékelték az egyik híres cseh-szlovákiai rabbi-kapitász erre vonatkozó döntvényét, amelyben ez kijelenti, hogy olyan beszéd, amelynek tagjai nem bírák mind a két fél bizalmát, nem méltó ítélet hozatalára és az a bírő, aki ilyen bíróságban résztvesz, elveszti vallási megbízhatóságát és ítélete nem bír jogerővel. Ezt a döntvényt több kiváló erdélyi ortodox rabbi is megerősítette. A

rabbi-bírák azonban ennek ellenére is ragaszkodtak bírói tisztségükhöz.

Március 24-én ült össze a bíróság. *Schönfeld* Lázár nagykárolyi főrabbi kifejtette a bíróság előtt aggályait és felszólította a bíróságot, hogy az érdemleges tárgyalás előtt jelenjen meg a szatmári rabbinátus előtt, hogy az állapítsa meg, vajjon a bíróság jelenlegi összeállításában alkalmas-e ítélethozatalra. A bíróság mereven elutasította ezt a javaslatot.

Elfogult koronatanuk

A további eljárás folyamán a hitközség számos újabb bizonyítékot szerzett arról, hogy a bíróság rendkívül egyoldaluan ítéli meg az esetet. Így koronatanukként elfogadta mindazokat, akik a hitközséggel szemben közismerten ellenséges indulattal viseltetnek és az ítélethozatalban is ezeknek a tanúknak a vallomására hivatkozott. Már írásba volt foglalva az ítélet, amikor a bíróság *Schönfeld* főrabbi figyelmeztetésére kijelentette, hogy *megfelekedezt arról a vallási kötelességéről, hogy a feleket egyezsége szólítsa fel*. Egy egészen komolytalan békitési kísérlet történt ezután, amelynek már azért sem lehetett semmi eredménye, mert az ellenfél, eleve tisztában volt a bíróság ítéletével.

A megdöbbenő ítélet

Ez az ítélet a maga nemében valóban egyedülálló. A bíróság a metszőnek, akinek évi fizetése a szolgálati viszony megszűnése előtt összesen tízezer lej volt, *száznegyvenöt ezer lej végkielégítést, valamint a hitközség házában életfogytiglani szabad lakást ítelt meg*. Kötelezte ezenkívül a hitközséget hatvan ezer lej perköltség megfizetésére, amely összegből a bíróság négy nap munkájáért negyven ezer lej állapított meg önmagának. Ebből az összegből *Gottlieb* volt visói dáján tízezer lej, *Rubin* Juda érmihályfalvi dáján, akít a hitközségre bíróul oktrojáltak tízezer lej, *Weisz* Oszkár szilágyfalusi rabbinak tízezer lej és a bíróság jegyzőjének szintén tízezer lej állapított meg. Az ítélet a hitközség tagjai között óriási megdöbbenést keltett. A hitközség vezetősége megfelelő lépéseket szándékozik tenni a szerinte teljesen igazságtalan ítélet ellen.

— *Marzescu* helyettesíti *Ducát*. *Duca* külügyminiszter távolléte alatt a külügyminisztériumot *Marzescu* igazságügyminiszter fogja vezetni.

Az ASTRA benzinmotorok fogyasztása minimális

Amit n
sénél me
több pály

türték a s
azonban
lassankint
radt belőlü
A Bor
maradt ott
tek, egye
kátai vend
lésbe. A
tártóztetni,
ket mondot
— Itt
végezte a
Ezzel a
is otthagya
saktert.

Az örök
beállit a ra
érte, hogy
töle, hogy
— Hár
— Na
legyen?

— Rabi
a dolog ugy
családi baj
az én anyá
— Na
— Az a
mektelenül
től születten

Es kost
korából sok
szól az aláb
A gyermek
és újabb cs
büntetés
maradt el.
elve, hogy s
előtt és a n
éjszaka titol

Herschel
dicsőséget é
volt az éjsz
fel, ha egy
— Szer
esik az alvá

A bóche
rá a cserére
ketten józú
apja egy na
tia ágyához
A bóche
szörnyű ord
ellen. Az ör
hogy valami
abbahagyta
ágyból atkiá
— Schl

Bukares
hagyta el B
rályi pár ki
program je
vonat induk
hatóságai, a
valamint a
királyi pár

A

Ez történt...

Amit nem kell elfelejteni. Az abonyi hitközségnél megüresedett a kántori állás, amelyre több pályázó közül a káta saktert hívták meg egy próbaelőadásra. A kényes ízű abonyiak nagyban készültek a péntek esti istentiszteletre és az érdeklődők zsúfolásig megtöltötték a templomot.

A sakter az ómed elé állott és megkezdte a Lecho dődi-t.

A jó abonyiak eleinte csak túrták a sakter éktelenül rikácsoló hangját, később azonban már nem tudták hallgatni az éneket és lassankint elszállingóztak a templomból. Alig maradt belőlük egy minjanra való.

A Borchu-nál már a kötelező tíz ember sem maradt ott. A hívek mind egy szálíg elmenekültek, egyedül a samesz figyelte nagy áhitattal a káta vendéget. Végre ő is beleunt a pokoli éneklésbe. A Vesomru-nál nem tudta magát tovább tartóztatni, felment a kántorhoz és a következőket mondotta:

— Itt van a templom kulcsa. Aztán ha elvégezte a dolgát, ne felejtse el az ajtót bezárni! Ezzel a samesz átadta a templomkulcsot és ő is otthagya a még mindig áhitatosan éneklő káta saktert.
David Mordechai, Targu-Mures

Az örökölt betegség. Egyszer egy fiatal férj beállt a rabbihoz és arra kéri, hogy imádkozzék érte, hogy gyereke szülessen. A rabbi megkérdi tőle, hogy mióta nő?

— Három hónapja — felelte a férj.
— Na és mit akarsz, hogy már gyermeketek legyen?

— Rabbi kérem, — mondja a fiatal férj — a dolog úgy áll, hogy a gyermektelenség nálunk családi baj és azért vagyok megijedve. Tudniillik az én anyámnak sem volt gyermeke!

— Na és hogy vagy akkor te itt?
— Az apám megnősült az anyám, elhalt gyermektelenül és én már az apám második feleségétől születtem.
N. N. Gherla

Es kost mein Geld. Herschele Charef gyermekkorából sok pajkos történetet jegyeznek fel. Réla szól az alábbi vidám história is:

A gyermek Herschele napközben mindig újabb és újabb csínyeken törte a fejét. Az érte járó büntetés — verés formájában — persze sohasem maradt el. Apjának azonban az volt a pedagógiai elve, hogy sohasem szégyenítette meg a fiát mások előtt és a napközben elkövetett apró gonoszágokért éjszaka titokban verte el a fiát.

Herschele egyszer megunt a kétes értékű dícsőséget és a bócherjének, akinek sejtelve sem volt az éjszakai „drámákról”, két krajcárt ajánlott fel, ha egy éjszaka ágyat cserél vele.

— Szeretném megtudni — mondotta — hogyan esik az alvás a te ágyadban.

A bócher a két krajcár ellenében örömmel állt rá a cserére. Éjjeltájban, amikor már mind a ketten jóízűen horkoltak, belép a szobába Herschele apja egy nagy bottal felfegyverkezve, odamegy a fia ágyához és elkezd éktelenül verni — a bóchert.

A bócher, aki rémulten ébredt rá a valóságra, szörnyű ordítással tiltakozott a verés folytatása ellen. Az öreg ur, aki a sötétben is észrevette, hogy valami misztifikáció történt, egy pillanatra abbahagyta a verést, mire Herschele a szomszéd ágyból átkiáltja:

— Schlog nor, schlog tate es kost mein Geld.
S. M. Blaj

Elutazott a királyi pár

Bukarest, április 7. Tegnap este nyolc órakor hagyta el Bukarestet a királyi pár vonatja. A királyi pár külföldre indulása az előre elkészített program jegyében zajlott le. A pályaudvaron a vonat indulásakor a tövárosi katonai és polgári hatóságai, a kormány és a parlament képviselői, valamint a diplomáciai testületek tisztelegtek a királyi pár előtt.

„Románia fegyverrel is hajlandó megvédeni integritását”

Nistor bukovinai miniszter nyilatkozata Bécsben. Antonescu párisi követ szerint a tárgyalások nem megszakadtak, hanem befejeződtek

(Bécs, ápr. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi román-orosz tárgyalásokra kiküldött román bizottság Bécsben maradt tagjai Nistor bukovinai miniszter vezetésével ma fogadták a belföldi és külföldi lapok Bécsben tartózkodó munkatársait.

Nistor miniszter a hírlapírók kérdésére kijelentette, hogy Románia kész fegyverrel is megvédeni területi integritását, de hajlandó békés tárgyalásokra is, ezeken a tárgyalásokon azonban területi kérdések szóba sem jöhetnek.

Páris, április 7. A párisi politikai körökben élénken kommentálják a román-orosz tárgyalások megszakadását. A politikai körök véleménye szerint a román delegáció korrektül és helyesen járt el a tárgyalások során, amikor nem volt hajlandó tárgyalni Beszarabia kérdéséről.

Antonescu párisi követ a következő nyilatkozatot tette a párisi sajtó képviselői előtt:

A dollár értékcsökkenése áreséseket idézett elő az európai piacon

A világgpiac helyzete

(Cluj-Kolozsvár, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyengébb valutájú államokat napok óta meglegedéstkeltő hír foglalkoztatja: a nagy külföldi piacokon megingott a dollár árfolyama. Zürichben 5.75 svájci frankról 5.73 és félre gyengült. Lehet, hogy a dollár értékcsökkenése csak átmeneti jellegű, de hatásai máris mutatkoznak. Így például 30—31 centtel szilárdnak hitt newyorki pamutpiacon 28-ra, Liverpoolban 16 pennyre esett az ár. Emiatt a fonalgárosok is kénytelenek voltak leszállítani az árakat. A romániai angroszták 29 pennyvel vették a Roaere-pamutot 30—31 penny helyett, most pedig 28 pennys ajánlatok vannak április-májusi határidőre. Ezzel magyarázható, hogy a lej esése mellett is

a pamutárak két hónap óta nem emelkedtek Romániában.

A vászon ára is megállott, tartós emelkedésekre csak a legfinomabb minőségek javultak némileg, ami a nyersanyag beszerzési nehézségeivel magyarázható. Az árak előreláthatóan esni fognak, mert a lentermés kitűnőnek ígérkezik. A bórpiacra a francia frank gyors javulásán kívül áresést okozott az áruehelyezés fokozódó nehézsége. Amerikában például 13 centtel jegyzik ugyanazt a bőrt, amely tavaly még 19 és fél, a háború előtt pedig 19 cent volt. Ma tehát olcsóbb a bőr, mint békeidőben volt. Ugyanez a helyzet Angliában is, csak Olaszországban javult 20—30 százalékkal a vékonybőr. A fémárak többheti esés után némileg megszilárdultak; így például a réz tonnája 65 fontról 66-ra, az ólom 34 ről 35-re emelkedett. A gabonapiacra is valamennyire javultak az árak. Amerikában belső termelés védelmére 32 centről 42-re emelték a buza vámját, ami valószínűleg maga után fogja vonni a román exportbuza kiviteli illetékének is a felemelését. A gyarmatárupiacra

különösen érezhető a cukor esése,

ami a frank emelkedésével van összefüggésben. Óriási veszteségek érték azokat, akik nemrég még 380—400 frankos kötéseket csináltak, holott ma már 300 ért is kapni, sőt későbbi határidőre 240-nel is ajánlanak árut.

A kávé szilárd voltugy az amerikai piacon, mint Le Havre-ban, ahol 330 frankkal jegyezték ötven kilogramonként. Londonban elsőrendű Santos-kávéért 95 fontot, jómínőségű Santos-kávéért 92 fontot, Newyorkban pedig 14.25 centet fizettek a multheti 17 centtel szemben. A petróleum ára Franciaországban több frankkal esett hektoliterenként. Erősen

— A bécsi tárgyalások nem szakadtak meg, hanem befejeződtek. A delegátusok a konferencia befejezése előtt kifejezésre juttatták azt a reményüket, hogy a jövőben jobb eredményt fognak tudni elérni.

— Románia nem mehet bele a népszavazás kérdésébe, amint azt Csicserin akarta. Románia nem fél a szavazástól, mert Beszarabia lakosságának óriási többsége román és boldog, hogy nem tartozik Szoajetoroszországhoz. Románia mégsem mehet bele a népszavazásba, mert nem engedheti kétségbe vonni történelmi jogait, amelyet a szövetségesek is elismertek. Beszarabia még jóval a román csapatok bevonulása előtt el volt szakítva Oroszországtól.

— Beszarabia kérdése véglegesen el van intézve Románia szempontjából, amint Franciaország és Anglia számára is, akik ratifikálták ennek a kérdésnek jogos megoldásáról szóló jegyzőkönyvet.

esett a kaucsuk, amely ismét elérte az 1920. évi legalacsonyabb árát. A nagy áresés oka a holland gyarmatokról érkező kitűnő természetű termékekben található.

A romániai piacon a lej gyengülő irányzata ellenére is szilárdak voltak az árak, mert

a vételkedv megcsappant.

Ugyanezért a nagykereskedők nem is siettek a tavaszi és nyári szezonárak behozatalával, inkább a mindennapi szükséglet kielégítésére való árut szerezték be, olcsó zefireket, sifonokat és szöveteket, minőségre való tekintet nélkül, hogy az olcsóbbodás látszatát keltsék a vásárlók körében. A drága Tosi-zefir helyett például olasz zefirt hoztak be, amelyet 35—38 lejért árulnak. Angol szövetek helyett olasz árut importálnak kész ruhákhoz, amelyeket 250—350 lejért adhatnak el méterenként. Lengyelországból ugynevezett covercot-szövetet importáltak, amelyet méterenként 85—90 lejért árúsítanak, de a minőségét tekintve egyáltalán nem éri meg ezt a pénzt.

A behozatali vámtarifa módosításának hírére nagyobb tételű jó szövetet is importáltak s emiatt a belföldi gyárak nem tudják elhelyezni áruikat. Elég

lanyha árak vannak a többi textilanyagokban is,

mint például a pamutban. Egy csomag Cromptiv pamut. 1100 lej, Roaere és Clegg 1050, Bianco 880, amerikai pamut oca. 30 lej yardonként, ameriko-francia 40 lej méterenként, Schroll-siffon méterenként 38—42 lej, indiai 42—48 lej, román kelme 42—45 lej, csehszlovák kelme 37—40 lej. Bőrárakban a szezon ellenére gyenge a kereslet, ami arra kényszeríti a gyárosokat és nagykereskedőket, hogy hitelbe is adjanak árut. Az inkább keresett boxbőrök kivételével az árak lanyhák. Könnyű talpot 108, nehéz talpot 115—120, román crupont 198 lejért adtak el kilogramonként, romániai boxbőr 40, külföldi box 60—70 lej.

Lengyel panaszjegyzék a Memel ügyben

Varsó, április 7. (Rador.) A lengyel kormány jegyzéket intézett a nagykövetek tanácsához, amelyben a memeli ügyet teszi szóvá és azt vitatja, hogy a népszövetségnek Memelre kidolgozott terve nem veszi tekintetbe és nem biztosítja Lengyelországnak a versaillesi békeszerződésben garantált jogait, amelyeket a nagykövetek tanácsa is megerősített. A népszövetség tervezetének követelménye az, hogy a litván agesszív tendenciák tokozódnak és Vilna megszerzésére törekednek. A jegyzék elhárít minden felelősséget az emiatt bekövetkező eseményekért.

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

Szövetkezetekbe tömörül a kisipar

A cluj-i kereskedelmi és iparkamara javaslata. Módosítani kell a szövetkezeti törvényt

(Cluj-Kolozsvár, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyári ipar még nálunk is, ahol elég erőteljes és elég vontatott tempóban halad a maga útján, erősen szorítja ki a kis- és kézműipart, amely eddig — mint ism-retes — Erdélyben és Bánátban nemcsak a belső szükségletet fedezte, hanem a külföld számára is dolgozhatott. A bõriparban a szoliditás és tartósság példája voltak ez ipar erdélyi és bánági termékei. A kézműipari cikkek, különösen az erdélyi szöttek minden kultúrországban kedveltek voltak. Ezeket azonban más egyéb kisipari cikkekkel együtt a nagyipar kezdte kiszorítani. Nemcsak a kisiparral foglalkozó egyszemélyes vállalkozások, hanem a kisipari vállalkozások is, holott az egyéni munkára, amelyet a gyári reprodukció nem tud pótolni, szükség van. Ma az a helyzet, hogy a kis- és kézműipar csak próbálkozik és javítgat, kölcsönökkel és jsegélyekkel igyekszik felszínre tartani magát, de képtelen versenyezni a gyári cikkekkel.

Az iparosság keresi tehát a módját, hogy a kisipar mégis fennmaradjon és a pusztulás elõl szövetkezeti úton szeretné biztosítani magát. A szövetkezés révén elõ lehetne teremteni azt a tőkét, amely a nagyipart versenyképessé tudja tenni az egyéni üzlet kielégítő kisiparral. A szövetkezés útján meg lehetne szervezni a munkaképességet és az ipari rátermettséget és tehetség is jól tudna ilyen módon érvényesülni. Ha a szövetkezetek tőkéje van, jutányosan képes a szükséges nyersanyagot előteremteni és a tömegmegrendelés használat mellett sikerülne az olcsóbb gépmunka előállítására is.

Élrevaló gondolat a cluj-i kereskedelmi és iparkamara részéről, hogy a kisiparosságot szövetkezetekbe akarja tömöríteni és ilyen módon akarja életképességüket fokozni. A kamara elnöksége a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot terjeszt, amelynek a következő passzusa tarthat számot általános érdeklődésre:

A szövetkezés által nyerhető előnyök gátolói az a körülmény, hogy minden kisiparos fél feladni a függetlenségét. Ez azonban csak elvi kérdés, amelynek el kell tűnnie akkor, amikor az ipar megmentéséről van szó.

Az ipari szövetkezésnek különböző típusai vannak és vannak olyanok is, amelyek nem kívánják meg az egyéni önállóság feladását. A típusok a következők: 1. a közös termelés (köz-műhely) és értékesítés; 2. a közös nyersanyag-beszerzés; 3. a közös értékesítés. Ezek a különböző szövetkezeti típusok különböző erőket is jelentenek, némely esetben pedig az illető iparág természetétől is függ, amely szervezkedik.

Legtökéletesebb formája ezek közül a közös termelő és értékesítő szövetkezet, amelynek valóságos gyári jellege van. A másik két típus jellege kezdetlegesebb, lazább és kevesebb erőt is jelent, azonban egyes iparágaknál, mint az építő ipar, csak a 2. számú szövetkezet volna megalakítható.

Iparosaink érzik gyengeségüket, talán meg is volna a hajlandóság a szövetkezetben való tömörülésre, de ezeknek előfeltétele, hogy legyen valamely olyan eszköz, amely arra csábítsa őket. Ezt az eszközt azonban csak az államnak van módjában megadni és ezek voltak: 1. közös termelő szövetkezeteknél gépségély; 2. közös beszerző vagy értékesítő szövetkezeteknél pénzségély jutása; 3. állami és katonai szállításoknál a szövetkezeteknek előnyben részesítése; 4. a mai adótörvény által nyújtott 3 évi mentességgel szemben az 5. első évben minden adótól való mentesítés; 5. a szövetkezetek nem mindennemű bélyegmentesség megadása; 6. olcsó hitelnyújtás a Creditul Industrial révén és 7. a szövetkezeti központban egy ipari osztály létesítése, amelynek feladata az ipari szövetkezeti eszme progagálása, az ipari szövetkezetek ellenőrzése, de amely mentes legyen minden bürokratizmustól, kicsinyeskedéstől.

Az ipari szövetkezésre vonatkozó és ma életben lévő rendelettörvény sem megfelelő, mert az megállapítja, hogy egy tag legfeljebb 5000 lej részjegyet jegyezhet, ez pedig a mai viszonyok között nagyon kevés még egy közös értékesítő vagy beszerző szövetkezet létesítéséhez is, hát még egy közös termelő szövetkezetéhez, amikor gépeket kell venni és esetleg új

építkezésre is szükség van. A törvény rendelkezése tehát olyan formán volna módosítandó, hogy az egy tag által jegyezhető üzletrész felső határa ne legyen törvényben megállapítva.

Javaslatunk, hogy a közgyűlés mondja ki: 1. szükségesnek tartja ipari szövetkezetek létesítését és ez irányban a legszélesebb propaganda kifejtését;

2. szükségesnek látja az ipari szövetkezeteknek különleges állami támogatását pénz- vagy gépségély, olcsó kölcsön nyújtásával, állami szállításoknál előnyben részesítésüket, adó- és bélyegmentesség megadását legalább a kezdő öt évben;

3. az ipari szövetkezetek szervezésére és ellenőrzésére a szövetkezeti központban egy külön osztály felállítását tartja kívánatosnak;

4. szükségesnek látja az ipari szövetkezetet szabályozó törvénynek oly irányú módosítását, hogy az egy tag által jegyezhető üzletrész maximuma ne korlátoztassék és végül

5. e kívánalmaknak illetékes helyre való juttatására és azoknak a megvalósításához szükséges összes eszközök és módok igénybevételére az elnökségnek megadja a legteljesebb meghatalmazást.

Értesülésünk szerint ipari körökben élénken foglalkoznak a szövetkezeti gondlattal és biztosra vehető, hogy a közgyűlésen visszhangra fog találni.

MARX

email-, padló-, kocsi-,
copal-, kertibutor- és kalplakkok
minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-,
fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező-
és írőecsetek

Valamint firniss, zinckweiss,
vegyi- és földfestékek elsőrangú
minőségben érkeztek.

**Áruink jó
minőségéért
szavatolunk**

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21.
Telefon 692

Ismét megjelenik

regi nagy, 32 oldalas terjedelmében az utódállamok magyarságának egyetlen képes családi hetilapja, a népszerű

Panoráma

Előfizetési ára 216.— lej
Egyes szám ára 18 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal Wien III., Kundmannng. 12. Romániában egyedüli elosztó: „Pallas” Könyv- és Lapterjesztő Vállalat Cluj

Nemzeti válogatott—Kolozsvár válogatott 2:0 (1:0)

Balszerencse okozta a kolozsvári csapat vereségét. Kik vesznek részt a párisi olimpiáson? Suciú Adrian nemzeti kapitány nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, április 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Gyönyörű idő kedvezett a vasárnap lezajlott első olimpiai triálmérkőzésnek, amely úgy a megrendezésével, mint a játék szépségével megérdemelten vívta ki a nagyszámú közönség osztatlan tetszését.

A két csapat küzdelme után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy technikailag a kolozsvári csapat, bár vesztesként hagyta el a pályát, egy niansszal sem volt gyengébb ellenfelénél, a védelemben és a támadásban éppolyan elsőrangú játékokat produkált, mint ellenfele, a nemzeti válogatott. Vereségét csak csatárainak bosszantó gólképtelenségének köszönheti, akik közelről is hibát hibára halmoztak.

A nemzeti válogatott, egy-két játékos kivételével, beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Voltak a csapatnak olyan szépen átgondolt és mesterien keresztülvitt akciói, amelyeket csak elsőrangú fővárosi csapatoktól láthatunk.

A játékosok közül, toronymagasságban emelkedett ki a kis Tánzer, akinek lefutásai és pontos centeri mindig veszélyt jelentettek a kolozsvári kapura. Reprezentatív formát játszottak ki: Kinigli, Kozovits, Jakobi és Ströck I. Csöves tréning nélkül is bebizonyította klasszis képességeit. Okosan játszott Rakitovszky és Bonciucat, de a többiek is nevükhöz méltóan szerepeltek.

Dr. Tatar Coriolan egyetemi tanár, a Comitato Regional elnökének kick-offjával indul meg a játék. Már az első pillanatban a nemzetiek vannak frontban, Tánzer beadását azonban Wetzter ellövi. A 8. percben Tánzer támadását Csöves csak kornerre tudja menteni. Tánzer sarokrugását Braun a mezőnybe fejeli. Jakobi hosszan előreadott labdájára Cipcegan reástartol, de Niculescu faultolja. A szabadrugást Jakobi kapufólé lövi.

Mindkét csapat belefekszik a játékba. Hol az egyik, hol a másik kapu van veszélyben, de a védelmek minden veszélyt elhárítanak.

Kozovits szabadrugását Csöves kornerre menti. A beküldött labdát Rónai ellövi. A következő percben eredménytelen korner Kolozsvár javára. A 21-ik percben Kolozsvár energikus támadásokat vezet, de Ströck I. biztosan fogja Rakitovszky, majd Bonciucat lövéseit. Kinigli és Braun, a két rivális centerhalf, mindent elkövetnek, hogy csatársorukat egészséges labdákkal tömve állandóan frontban tartásuk s bár mindkét csapat csatársora feldolgozza magát az ellenfél kapujához, eredményt mégsem tudnak elérni. Egymásután két szabadrugás a nemzetiek ellen. A 39-ik percben Zimmermann kapcsolja Istvánfyt, a labdát Kiniglihez tolja, ez Rónaihoz passzol, aki husz méterrel felső sarkot lö. (1:0.)

Szünet után Ströck helyét Kobilinszky, Kozovits és Bartha helyét a Micinszky-fivérek foglalják el. Az így meggyengült közvetlen védelem miatt a nemzeti csapat gerince — a halvesor — derékban török ketté és Kolozsvár döntő fölénybe kerül. Braun szakadatlanul dobja támadásba csatársorát, de mindhiába, mert a nemzetiek szerencsése és a kolozsvári csatárok gólképtelensége miatt minden kísérlet eredménytelen marad. Negyven percig tartó abszolút kolozsvári fölény után Tánzer lefut, beadását Rónai a balsarokba vágja. Pár perc múlva a bíró sipja a mérkőzés végét jelzi.

Nagy Lajos korrekt bíró volt.

Suciú Adrian nemzeti kapitány nyilatkozott a vasárnapi mérkőzésről. Többek között ezeket mondotta:

— A mérkőzéssel a legnagyobb mértékben meg voltam elégedve. Meglepett Kolozsvárnak a nemzeti csapat ellen kifejtett képessége. De ezzel a gólképtelen csatársorral sohasem fognak mérkőzést megnyerni. Az olimpiászra induló csapat négy posztja már kilencven százalékban be van töltve. (Kozovits, Jakobi, Tánzer és Kinigli.) Hétfőn délután Váradon rendezünk triált, utána Temesvár, Arad és Vásárhely követezik. A válogatott csapat május 20-án indul Párisba. Visszafelé egy-egy mérkőzést Svájcban, Olaszországban és Jugoszláviában fogunk játszani, de lehet, hogy Wienben és Budapesten is.

Az Uj Kelet rapila Szerkesztők: Kik vesznek részt a párisi olimpiáson? Suciú Adrian nemzeti kapitány nyilatkozata

— Niri

Róma és zött katasz lekedés fel tudják leb

— Kul

jelentik: J

rabbi kísér

lesztinai na

ben megin

lásakor a

ovációkat

polgármest

a különböz

számú kül

net végig

val volt

ból alkotó

Kukot és

fogadta. A

lul mondo

válaszolt.

rabbiintéze

dollárt fog

— Me

lását. Bud

az Uj Kelet

vádlottak

jelentek m

tárgyalást

— H

lista klul

éjjel a ka

kommunis

nista vezé

ványt kob

is találta

munistákn

tartására

hogy hadt

bécsi tárg

mogatták.

— D

akinek ér

általános

engedve

Negustore

és jószem

kérdésére

csevegő i

mindenki

előadásán

belépésre

Jorga 5.

— H

ból jelen

retlen ol

három n

— V

ban. Be

munkások

bérik f

zottai tá

eredmény

jelentkez

sztrájkra

— F

ket. V

fejzte b

és Bagy

A két t

sek elő

tek. A

— U

kezeti m

mann I

gatóját

azok, a

ígért és

denült

tartózia

helyezt

azonban

ellene s

ár válogatott

spat vereségét.
piáson? Suci
latkozataUj Kelet tud-
zett a vasárnap
zésnek, amely
játék szépségé-
lagyszámú kö-arra a meg-
nikailag a ko-
nyagta el a pá-
rengőbb ellen-
ásban éppolyan
int ellenfele, a
sak csatáinak
szőnheti, akik
ak.ét játékos ki-
tt reményeket.
n átgondolt és
nyilvánított csak
áthatunk.gasságban emel-
ek lefutásai és
jelentettek a
formát játszó-
bi és Ströck I.
ayította klasszis
Rakitovszky és
khoz méltóantanár, a Comai-
offjával indul
atban a nemze-
adását azonban
szer támadását
enteni. Tanzer
fejeli. Jakobi
cigan reástartol,
rugást Jakobia játéka. Hol
an veszélyben,
yt elhárítanak.
söves kornerre
mai ellővi. A
en korner Ko-
ben Kolozsvár
e Ströck I. biz-
Bonciucát levé-
vális centerhalf,
ársorukat egész-
n frontban tart-
rsora feldolgozza
eredményt még-
két szabad-
39-ik percben
nyft, a labdát
oz passzol, aki
:0.)ft Kobilinszky,
icinszky-fivérek
ált közvetlen ve-
tté gerinco — a
tté és Kolozsvár
szakadatlanul
mindhiába, mert
kolozsvári csatá-
en kísérlet ered-
reig tartó abszo-
zer lefut, beadá-
Pár perc múlva
jelzi.ány nyilatkozott
ek között ezeketjobb mértékben
tt Kolozsvárnak
képessége. De
sohasem fognak
piászra induló
ven százalékban
voni, Tanzer és
don rendezünk
s Vásárhely kö-
május 20-án in-
mértéközést Sváj-
áviában fogunk
enben és Buda-

HIREK

At Uj Kelet Sz egyetemes erdélyi és bánági zsidóság
napilapja
szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.
Feltételek szerkesztő: Dr. Marton Ernő
At Uj Kelet cikkeinek utánnomássi csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei
évére 320 lei, egész évre 620 lei.

— Nincs közvetlen vasuti összeköttetés
Róma és Nápoly között. Róma és Nápoly kö-
zött katasztrófális földomlás miatt a vasutköz-
lekedés fennakadt, a forgalmat csak átszállással
tudják lebonyolítani.

— Kuk főrabbi Newyorkban. Newyorkból
jelentik: Jeruzsálem főrabbi Schapiro és Epstein
rabbi kíséretében Amerikába utazott, hogy a pa-
lesztinai nagy rabbiképző jesiva felállítására érdeke-
ben megindítsa a gyűjtést. A főrabbi partraszá-
llásakor a newyorki zsidóság a híres tudós nagy
ovációt rendezett. A három rabbi Newyork
polgármesterének díszcsónakán hozták partra, ahol
a különböző zsidó testületek és egyesületek nagy-
számban küldöttségei várták. Az utcák, ahol a me-
net végig vonult, az amerikai zsidó színek zászlói-
val volt feldíszítve. A főrabbi és az amerikaiak-
ból alkotott nagy kíséret a városházára ment, ahol
Kukot és kíséretét a polgármester ünnepélyesen
fogadta. A szívélyes üdvözlő beszédére, amit angol-
ul mondott a polgármester, Kuk héber nyelven
válaszolt. A delegáció reméli, hogy Amerikában a
rabbiintézet és a zsidó tanházak javára egymillió
dollárt fog összeszedni.

— Megkezdtek az Ulain-pör táblai tárgya-
lását. Budapestről jelentik: A táblán ma kezdtek meg
az Ulain-féle lázadási pör tárgyalását, amelyen a
vádoltak közül Ulain Ferenc, Bobula és Szemere
jelentek meg. Az ügyész kérelmére az elnök zárt
tárgyalást rendelt el.

— Házkutatás a kommunista és naciona-
lista klubokban. Bukarestből jelentik: Tegnap
éjjel a katonai hatóságok házkutatást tartottak a
kommunista és szocialista klubokban és a kommu-
nista vezetők lakásain és számos iratot és nyomtat-
ványt koboztak el. Hír szerint olyan okmányokat
is találtak, amelyek igen kompromittálóak a kom-
munistáknak Besarabia kérdésében tanúsított magatartására vonatkozólag. A kormány elhatározta,
hogy hadbírószág elé állítja mindazokat, akik a
bécsi tárgyalások idején az orosz álláspontot tá-
mogatták.

— Dienes László előadása. Dienes László,
akinek érdekes filozófiai írásai közkeletűségnek és
általános érdeklődésnek örvendnek, a közóhajnak
engedve április 14-én este fél 9 órakor a Siatul
Negustoresc nagytermében előadást tart. A kiváló
és józemű szemlélődő „Korunk világnézeti krízise“
kérdésével foglalkozik és tekintve, hogy kellemes
szövegű is, ezt a nehéz és problematikus kérdést
mindenképp számára érthetően magyarázza meg. Az
előadáson csak meghívottak jelenhetnek meg, a
belpépére jogosító meghívók az előadónál (Strada
Jorja 5., az újságírószervezet irodája) vehetők át.

— Halálos löporrobbanás Barringban. Rómá-
ból jelentik: A barrii löporgyár eddig ismer-
etlen okokból felrobbant. A szerencsétlenség
három munkás halálát okozta.

— Vasuti sztrájk fenyeget Németország-
ban. Berlinből jelentik: A németországi vasuti
munkások körében mozgalom indult meg munka-
béreik felemelése érdekében. A kormány megbí-
zottai tárgyaltak a munkásokkal, azonban nem sok
eredményrel. A mozgalom az összes városokban
jelentkezik s nem lehetetlen, hogy általános vasuti
sztrájkra kerül a sor.

— Halálra ítélték a lengyel bombavető-
ket. Varsóból jelentik: A katonai bíróság most
fejte be több napi tárgyalás után Wieschkievitz
és Bagyinszki főhadnagyok ellen indított eljárást.
A két tiszt ellen az volt a vád, hogy bombavető-
sek előkészítésében és végrehajtásában részt vet-
tek. A két tisztet a hadbírószág halálra ítélte.

— Ujra letartóztatták a sikkasztó szövét-
kezeti igazgatót. Budapestről jelentik: Neu-
mann Lászlót, az Invalidus szövetség igaz-
gatóját már régebben számosan feljelentették,
azok, akiknek olcsó fát, szenet és élelmiszert
ígért és annak ellenére, hogy a pénzeket min-
dent felvette, semmit sem szállított le. Let-
tartóztatása után óvadék ellenében szabadlábra
helyezték, a szombaton megtartott tárgyaláson
azonban súlyosan terhelő adatok merültek fel
ellen s ezért újból letartóztatták.

Kahn amerikai bankár Budapesten

A kormány bizik a szanalási javaslat zavartalan letargyalasaban

(Budapest, április 7. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) Rákosi Jenő, a kiváló publicista vezércik-
ket írt Magyarország pénzügyi problémájáról.
Elesen elítéli azokat, akik a szanalási javasla-
tokkal szemben obstrukciót emlegetnek. Az aka-
démusokot komolytanoknak minősíti és hang-
sulyozza a szanalási akció fontosságát, amely-
ben a kormányt mindenkinek támogatni kell.

Otto Kahn amerikai bankár Budapestre érke-
zett és tanácskozott a magyar pénzügyi szak-
teknitelyekkel a külföldi kölcsönnek Ameri-
kában való elhelyezéséről, amely célra Kahn
már érdekltséget is hozott össze. William
Goode, aki eddig Budapesten tárgyalt az
angol és amerikai bankárokkal, legközelebb
Londonba utazik és folytatja akcióját a magyar
kölcsön ottani elhelyezése érdekében, amely tel-
jes sikerrel biztat.

A kormány egyik tagja nyilatkozatot adott
le a lapoknak, amelyben kijelentette, hogy kor-
mánypárti körökben számítanak a szanalási ja-
vaslat normális és minden obstrukciótól mentett
letargyalására. Remélik, hogy a javaslatot hus-
végig letargyalják. Korányi Frigyes báró pénz-

— A francia sajtó üdvözlö a román ki-
rályi párt. Párisból jelentik: A „Petit Pari-
sien“ meglehangú cikkben üdvözlö a román
királyi párt Franciaországba jövele alkalmá-
ból és emlékeztet a román dinasztának a há-
boru alatt tanúsított nobiles magatartására.

— Nagy hajótüz a Vörös-tengeren. Lon-
donból jelentik: A „Trangestan“ nevű hajón hir-
telenen tűz ütött ki. A hajó fedélzetén ezerkétszáz
Mekkába vonuló zarándok volt. A tüzről még ideje-
korán értesítést küldtek drótnélküli távirón és egy
brit hajó egy félóra múlva a veszedelem színhelyére
érkezett. A csónakba szállott utasokat a brit hajó
felvette és Port-Sudanba hozta. A hajó a tűz ki-
törését követő két óra múlva elsüllyedt.

— Román csempészek halálos verekedése
Rusznizskóban. Ungvárról jelentik: Marina Juon,
Onica György és Milis Tógyer Máramarosziget
köznyékén lakó munkanélküli legények csempész-
társaságot alakítottak és nagymennyiségű szesz
csempészeket át Rusznizskóba. Amikor már cseh
területen biztonságban voltak, Milis azt vitatta,
hogy mivel a vállalkozásba ő fektette a legtöbb
pénzt, a nyereség nagyobbik fele őt illeti. Emiatt
veszekedés támadt a csempészek között, akik annyira
feldühödtek, hogy pár perc múlva parázs vere-
kedés keletkezett közöttük. A verekedés hevében
Marina revolvert rántott és Milis Tógyert fejbe-
lőtte. A golyó Milist megölte. Milis hulláját egy
bozótba ásták el, ahol néhány nappal ezelőtt talált
rá egy pásztorfiú, aki nyomban jelentést tett a
csendőrségnek. A rusznizskói csendőrség megkezdte
a nyomozást, amelynek szálai Máramaroszigetre
vezetnek. A csendőrségnek sikerült is Marinát el-
fognia és az ügyességi fogházba szállítani. Oni-
czát úgy a román, mint a cseh szlovák hatóságok
keresik.

* Pat és Patachon. Két új név tűnt fel leg-
ujjabbban a filmhumor horizontján. A film művészei
és technikusai megdöbbenve állottak meg a két dán
fiatalembernek, Pat és Patachonnak merőben új-
szertű, szokatlan és utánozhatatlan stílusa előtt.
Játékmodoruk, ötleteik, egész egyéniségük gyümöl-
csöző igéretként hatott a világ meghódítására ennek
az új filmiránynak. És a filmszakértők nem téved-
tek. Már a legelső filmek, melyek Pat és Patachon
egyéni kvalitásainak titkát tükrözik vissza, való-
ságos forradalmat idéztek elő világszerte a mozi-
közönség körében, ugyanolyan, amilyet legújabban
Chaplin, Zigotto és Fatty a humor, Harry Piel és
Luciano Albertini a szenzáció és Jackie Coogan
a gyermekművészet terén. Hozzánk az első Pat és
Patachon-vígjáték, „Hamlet a leánynevelőben“, a
humornak ez a valóóság szenzációja most jutott el
és Nagyváradon az egész közönséget lázba hozta.
Mint értesülünk, a film április 10-étől, csütörtök-
től kedőddel bemutatóra kerül az itteni Select-
mozgóban s utána mihamar egy másik Pat és
Patachon-vígjáték.

— Halálozás. Fritsch Áron tekintélyes fa-
kereskedő Toplita-Romanan folyó hó 2-án várat-
lanul elhunyt. Az elhunytban Fritsch Eszti Aviva-
elnőknő édesanyját gyászolja.

* Megjelent az új lakbérleti törvény dr. Horvát
Jenő ügyvéd magyarázataival. Kapható minden
könyvkereskedésben 12 lejért.

ügyminiszter vasárnap ankétot tartott a bank-
vezérekkel, több a kereskedelmét, a pénzügyet,
az ipart és a tőzsdét érdeklő kérdéssről. A tőz-
sdére vonatkozólag azt mondta, hogy nem
osztja a divatos jelszót, amely szerint a tőzsdé
szilárdulása rontja a korona árfolyamát. A kon-
ferencia résztvevői nem nyilatkoztak, de álta-
lában hangsúlyozták, hogy a miniszter részéről
a legnagyobb jóindulattal és megértéssel talál-
koztak.

Budapest, április 7. A nemzetgyűlés foly-
tatta a szanalási javaslatok tárgyalását. Hein-
rich Ferenc hangoztatta, hogy a törvényjavas-
latokat lehetőleg gyorsan kell megszavazni. Is-
mertette a mostanig fejlődő gazdasági helyyze-
tet, minden szerencsétlenségnek és drágaságnak
pénzünk leromlása volt az oka. A valuta sta-
bilizációjának elengedhetetlen feltétele, hogy
államháztartásunk mérlege rendbe jöjjön. En-
nek előfeltétele azonban az államháztartás ki-
adási tételeinek lényeges leszállítása. Valuta-
rontó körülmény volt, hogy az ország nem tu-
dott eddig produktív munkába fogni, mert a
jóvátétel fenyegető rémként lebegett felette.

— Csökken Amerikában a konjunktúra.
Az amerikai statisztikai kimutatások ipari vál-
ság kezdetét jelzik az újvilágban. Az elmúlt év
juniusa óta a munkanélküliek száma mind job-
ban növekedik. Főképp a nehéziparban vannak
jelentős munkaredukciók, mert az állami szállí-
tásokat egyelőre beszüntették. A textiltiparon a
gyapjuhiány okoz nehézségeket. Ugyancsak
nagyban csökkentek az építkezések, amit álta-
lában azzal magyaráznak, hogy a csökkenő kon-
junktúra mellett a vállalatok nem mernek na-
gyobb investíciókba bocsátkozni.

— Huszezer lejes pályadij eredeti erdélyi
drámára. Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap
délelőtt Dózsa Endre elnöklete alatt ülést tartott,
amelyen Janovics Jenő dr. átadta az irodalmi
olimpiász serlegét. Janovics dr. különben jubileuma
alkalmából drámai pályázatot hirdet, amelynek
első díja tizenötezer lej, azonkívül ötezer lej tan-
tiembiztosító előleg. A pályázat feltételei a napok-
ban jelennek meg.

— Krammer Erzsé hangversenye. Szerdán
9-én este fél 9 órai kezdettel a ref. teológian
tartja Krammer Erzsé, a kiváló énekesnő hang-
versenyét. Krammer Erzsének hatalmas szép hangja
kiválóan kulturált és nagyszerű előadóképességgel
párosult. A változatos és szép műsor a követ-
kező művekből van összeállítva: Giordani: Caro
mio beu. Paisiello: La Zingarella, Pergoles:
Nina, Gordigiani: E lo mio amore. 2. Sehumari:
Lotosblume, Mondnacht. Grieg: Unter Rosen,
Hildach Lenz. 3. Ponchielli: Öngyilkosság-ária
a Gioconda operából. 4. R. Strauss: Morgen,
Traum durch die Dämmerung, Puccini, nagy ária
a Pillangókisasszony operából. 5. Dr. Kacsóh:
Késő ősz van. Dienzl: Liliomszál. A zongoraki-
séreret, Kádárné Hevesi Erzsébet zongoraművésznő
látja el.

— Amudsennek konkurrensé támadt. Az
„Aftenposten“ jelenti, hogy egy norvég repülő
elhatározta, a spitzbergákról az északi sarokra rep-
pül. Tervének keresztülvitelére már megszerezte a
szükséges anyagi eszközöket.

— Mussolini győzött a választásokon.
Rómából jelentik: Az olasz választások az
egész vonalon a kormánypárt győzelmét hoz-
ták meg.

— Százhuszezer angol hajómunkást ki-
zártak Angliában. Londonból jelentik: A hajó-
gyárak tulajdonosai kizárták munkásaikat.
120.000 munkás van munka nélkül.

* A Cluj-Kolozsvári Izraelita Hitközség
titkári hivatala értesíti a t. tagokat, hogy a meg-
rendelt pázska a mai naptól kezdve már átvethető
az irodában. (Regele Ferdinand 52. sz. templom-
épületben.) Utólagos előjegyzések és megrendelé-
sek ugyanitt eszközözendők a hivatalos órák alatt.

* Macosz, prima minőség ort. rabbi felügyelete
alatt 18 lejért 5 kg.-os csomagokban postán kap-
ható. Vállalkozóknak magas rabatt. Távirati ren-
delés: Gyárvárosi ort. izr. hitközség Timisoara.

* Alabástromfehér arcod, kezéd bőre,
Ha Kaiser-Boraxot keversz a fürdődbe.

* Koprol csokoládé-hashajtó a bélműködést
a legkellemebb módon szabályozza.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti „Athenaeum“ új nyomda-érdekeltségei. Budapestről jelentik: Az „Athenaeum“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, amely ma már a magyarországi nyomdai iparvállalatok legjelentősebbjénél vállalt nagy érdekeltséget, megszerezte a „Thália“ kö- és könyvnyomdai műintézetet, továbbá a „Kultura“ könyvkiadó- és nyomda-részvénytársaságot is.

A mai valutapiac

A mai valutapiac az ünnep mia tiszteletelt a deviza forgalom. A zürichi jegyzések a következők:

Vautapiac április 7-én:

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 125—122½, Amsterdam 214—214, Newyork 573½—573¼, London 2483—2489, Páris 33.15—33.45, Milano 2545—2550, Prága 1710—1710, Budapest 80—80, Belgrád 710—710, Bukarest 295—298, Varsó—, Bécs 807½—807¼.

A Faegyesület új központjának megszervezése. Ismeretes, a fások temesvári közgyűlésének határozata, amely a központi iroda székhelyét Bukarestbe rendelte áthelyezni. A központ megszervezését a nyolcadik körzeti vezetőségéből alakított tanácsra bízta, amely négy héten belül fogja megszervezni az új központot. Ennek leg-sürgősebb feladatai lesznek: 1. A forgalmi mizériák orvoslása a központ közvetítésével. 2. A CFR. tarifátételek leszálltatása a faanyagokra vonatkozólag. 3. A CFR. exporttarifa 50 százalékos büntetőtételének eltörltetése. 4. Az exportvám-tételek teljes kiküszöbölése. 5. A közszállítással kapcsolatosan kötött szerződések betartása a CFR-rel és a bukaresti primáriával. 6. A 250 lejes exportrefrakcia ügye. 7. A vámirodák által 5 és 10 lejen felül szedett árak visszafizetése.

A gyáriparosok ösválasztmányi ülése. A Munkaadók Szövetsége és a gyáriparosok április nyolcadikára ösválasztmányi ülést tartanak, amelyen a következő napon megtartandó rendes évi közgyűlés javaslatát vitatják meg. Ugyanazon nap délutánján öt órakor a kazántulajdonosok egyesülete tartja körzeti közgyűlését. A közgyűlésen megejtik az új tisztikar megválasztását és az aktuális ügyeken kívül a betegsegélyezés régóta vajadó ügyét fogják dűlőre vinni.

Megérkezett az első ércpénzszállítmány. Tegnap érkezett Bukarestbe a külföldön rendelt ércpénz első része, melyet pénzügyminisztériumban, az állampénztárban és a Banca Nationala pán-célermeiben helyeztek el. A szállítmány 14 millió lej, egy- és ketlejes érmekben. A pénzügyminiszter intézkedésére az új pénzt analízálni fogják, hogy fémtartalma megfelele az előirt kívánalmaknak. Az Aulard-pénzverőintézetűl értesítés jött, hogy újabb ezer láda ezüstpénzt indított utnak. Az új pénzt azonnal forgalomba hozzák, mihelyt a minisztérium olyan mennyiség fölűt fog rendelkezni, amely teljesen kielégíti a közszükségletet és a visszaálléseket lehetetlenné teszi.

Építészeti kiállítás Nussbergben. Berlinből jelentik: Nussbergben április 26-ika és május 11-ike között építészeti ipari kiállítást rendeznek. A kiállításra már eddig is rendkívűli számban jelentkeztek a kiállítók.

Szeszgyárvezető tanfolyam. Temesvárról jelentik: A kapcsolt részek szeszgyárai ezideig nélkülözték azt a tanfolyamot, amely a szeszgyárak vezetőit a szakmabeli ujitások terén tájékoztathatta volna. A régi Magyarországon Kassán tartottak fenn szeszgyárvezető-tanfolyamot, ahol az idősebb és tapasztalatok fölűt rendelkező szeszgyári vezetők ismertették a kirendelt szeszgyári alkalmazottakkal az új eljárásokat és az ipar fejlődését. Ezen az állapoton nálunk változtatni fognak, amennyiben Temesváron május 15-én Pierre János vegyész-mérnök vezetésével szeszgyárvezetői tanfolyam nyílik meg. A tanfolyam tartama nyolc hét lesz. Pierre vegyész-mérnök valószínűleg Kézdivásárhelyen is megtartja a tanfolyamot az erdélyi szeszgyárvezetők számára.

Miért nem jött létre az olasz-jugoszláv gazdasági egyezmény. Bécsből jelentik: Az olasz jugoszláv kereskedelmi tárgyalások szűnetelésének az az oka, hogy az olaszok olyan követeléseket állítottak fel, amelyeket a jugoszlávok képtelenek lettek volna teljesíteni. Jugoszlávia ugyanis nem akarja Itáliát feljogosítani arra, hogy Belgrádban bankokat, Jugoszlávia területén pedig több gyárat alapítson. Az olaszok követelték többek között, hogy az olasz munkások, tisztviselők, műszaki emberek szabadon tartózkodhassanak Jugoszláviában és pedig a kölcsönösség alapján. Ezt Jugoszlávia azért utasította vissza, mert a kölcsönösséget

nem vehetné igénybe, minthogy Jugoszlávia nem engedheti át Itália számára a gazdasági elsőbbséget. Az olasz-jugoszláv egyezmény fölűt egyelőre tehát nem tárgyalnak.

Bevonják a billió bankjegyeket Németországban. Berlinből jelentik: A Reichsbank értesítése szerint az 1923 november 1-én és november 7-én kiadott öt- és tizbillió márkáról szóló bankjegyeket, ugyszintén az 1923 október 26-án kiadott százbillió márkás bankjegyeket 1924 április 20-tól kezdve kivonják a forgalomból.

SPORT

Vasárnapi sportesemények. A nemzeti és a kolozsvári válogatott csapatok találkozásán kívül, amely a párisi nemzetközi olimpiászra kiküldendő játékosok kiválogatását szelgálta, Kolozsváron még csak egy mérkőzés volt az egyetemi csapat és a kereskedők között. Az eredmény: *Universitatea—KKASE 1:1 (1:1)*, barátságos, bíró Sugár. A tartalékolt csapatok góllövői Hatiegan és Kaucsár.

Vidéki eredmények. *Timisoara. TAC—AMTE 2:2 (0:0)* barátságos. *TMTE—Kadima 3:0 (1:0)*. Egyenlő ellenfelek küzdemele, de Kadima csatársora gólképtelen. *Oradea-Mare: NSCMT—Makabea 4:1 (3:1)* bajnoki. Szatmári SE—Egyetértés 2:2 (1:1) bajnoki. *Satu-Mare: Nagyvárad Bihorul—szatmári Törökvs 3:0 (0:0)*. *Arad: ATE—Gloria-CFR 1:0 (1:0)*. *Brasov: BMTE—Hargita 1:0 (1:0)*. *Sibiu: Soimii—HTV 2:1 (1:0)*. *Targu-Mures: MSB—CFR* bajnoki. MSE nem jelent meg a pályán. A két pontot a CFR javára írták.

Külföldi eredmények: *Magyarország—Olaszország 7:1 (2:0)*. A magyarok teljesen lelépték ellenfelüket. A nap hősei: Braun, Zsák és Molnár. Az olaszok tizenegyesből érik el egyetlen góljukat.

Sipos Márton, a legjobb magyar uszó kikapott Rademachertől a magdeburgi Hellas versenyén. Radmacher 2 p. 546 mp. idővel elsőnek, Sipos 3 perccel harmadiknak érkezett be a melluszó-versenyben.

Központi Téli kert-Bár

Világvárosi műsor április 1—15-ig.

Olga Nicolaewna, kaukázusi orosz táncművésznő
Fredoff Duo, internacionalis karakter táncművészek
Emil Dumitrescu, világhírű román komikus
Vigo And Ferry, eredeti francia mondain táncduo
Bálint Béla, operaénekes
Tamarova, klasszikus spitztánzfenoméne
Orlando, orosz táncos és
Lya Amoretti, Zsazsa Fort, Bébé Zacharin, Mária,
Blondine, Mya Rolland, Clara Segal, Szigethy Joli,
Lya Toscano ének- és táncosnők.

Előadás kezdete fél 10 órakor.
Belépőjegy adóval együtt 20 Lei.
Asztalok előre lefoglalhatók. Éjjel
2 óráig meleg konyha, rendes
éttermi étlapárak!

Husvétii evőeszközök

a legjutányosabb árban kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Kohn Márton Târgu-Murăș

ajánlja kittäinó

כשר של פסה

borait, seprő- és szilvapálinkát, ugy kicsinyben mint nagyban

PALMA

kaucsuksarok és kaucsuktalp.

Viselik gyermekek és felnöttek, mert tartós, olesó és kellemes visélet.

Megjelent

a minden zsidó házban nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

Zsidó történet — zsidó kultura

Első rész

IRTA DR. FÜRST OSZKÁR

Ára 50 lei

Ifjusági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt Széputoa

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és texti als meg a
SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. bntortiermelt sztalosok furnirszkűsgéjeiteket legolcsóbban itt szerezhetik be

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

SZÍNH

A RO

Szerda: Sába
Péntek: Para
gyöngye
Vasárnap: Baj
Hétfő: Hegye

A MAG

Kedd: Hoffm
Szerda: Sultan
szün

Csütörtök: De

Péntek: Tartu
30-ik
hely

Szombat d. u
mérs

Szombat este
„Bán
Jano

Vasárnap d. u
Vasárnap este

rette
Napi
Hétfő: Diadal
Napi

Select-M

lökkel! A fal
nagy felvonás
Főszerepekben
Horváth Zolt
demokráciához

Uránia-M

Pokol a föld
felvonásban.
kedvence. Mir
lepetés. Film,
hódította.

Apollo-M

nője. Szenzáci
ban. Főszerep
végesvégig ér
egy pompás I

Ezen zsidó

a reg
kiállit

Előfize

Az „E
megren

Az

hárfán a
könyve el
félű költ

Tá

lékizét ne

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Sába királynője.
Péntek: Parasztbecsület, Ballet (Intermezzo, Jaffa gyöngye)
Vasárnap: Bajazzó, Ballet.
Hétfő: Hegyek alján.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: Hoffmann meséi. Napibérlet 111. C.
Szerda: Sultana. Operette újdonság 10-edszer. Bérlet-szünetben.
Csütörtök: Denevér. Operette repriz új szereposztással. Premierbérlet 52.
Péntek: Tartuffe. Janovics Jenő színészi működésének 30-ik évfordulója. Bérlet-szünetben, felemelt helyárral.
Szombat d. u. fél 3 órakor: Zsidónő. Operaelőadás mérsékelt helyárral.
Szombat este fél 8 órakor; Részletek „Hamlet”-ből, „Bánk bán” III. felvonása, „Faust” első színe. Janovics Jenő színészi működésének 30-dik évfordulója. Felemelt helyárral.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Boccaccio. Mérsékelt árral.
Vasárnap este 8 órakor: Hazudik a muzikaszó. Operette újdonság 13-szor. Új szereposztással. Napibérlet 112. A.
Hétfő: Diadalmas asszony. Operette újdonság 11-szer. Napibérlet 113. B.

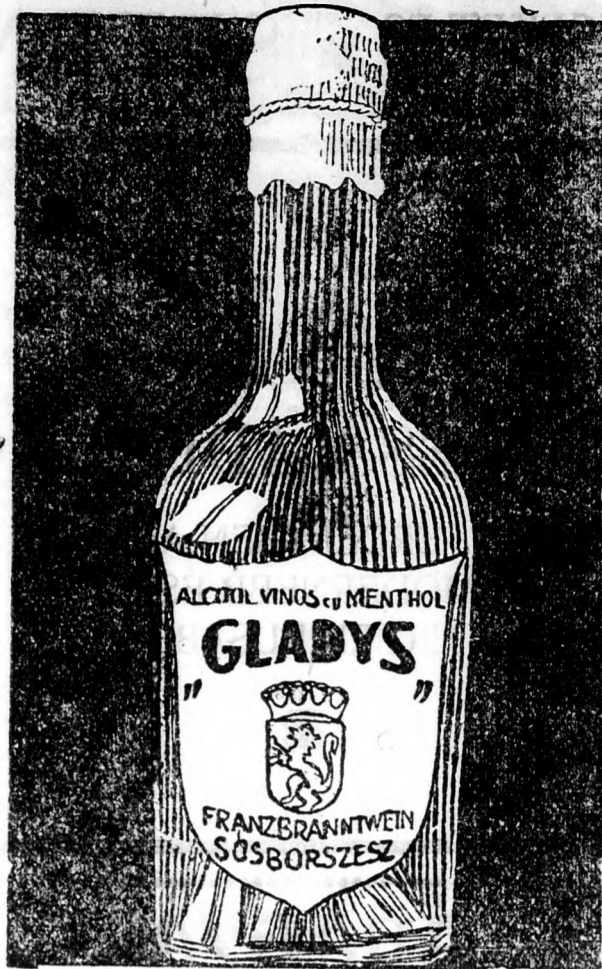
MOZGÓK MŰSORA

Kedd, április 8.

Select-Mozgó: Magyar film, magyar szereplőkkel! *A falusi kislány Pesten.* Pompás életkép 5 nagy felvonásban. Filmre alkalmazta Déry Alfréd. Főszerepekben Hollay Kamilla, Tanay Frigyes, Horváth Zoltán stb. A magánások közeledése a demokráciához. Minden figyelemre méltó film!

Uránia-Mozgó: Még egy film Harry Piellel! *Pokol a földön.* Szenzációs amerikai történet hat felvonásban. Főszerepben *Harry Piel*, mindenki kedvence. Minden pillanat egy-egy döbbenetes meglepetés. Film, mely Kolozsvárt egy csapásra meghódította.

Apollo-Mozgó: *Sámson és az atléta tolvajnője.* Szenzációs akrobata dráma 5 nagy felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini. Hatalmas és végsővéig érdekesítő film. A műsor keretében egy pompás Fatty-vigjáték.

„Gladys” sősborszesz üdit,
„Gladys” sősborszesz erősít,
„Gladys” sősborszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nél festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritia (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kösuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Öltönyök Raglánok Ulsterek

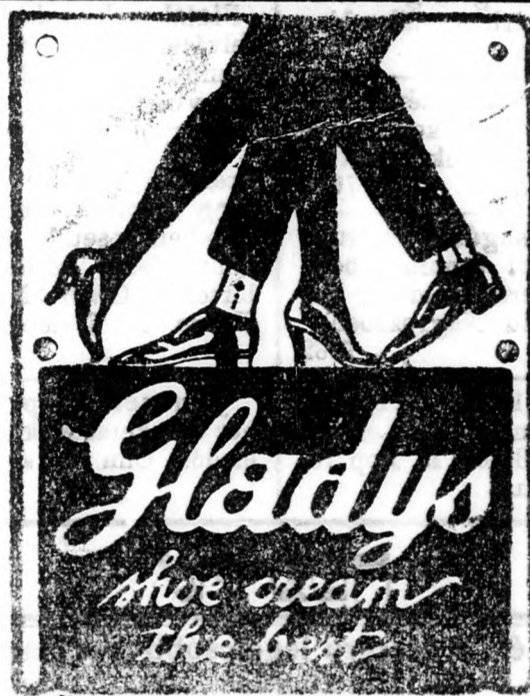
és a tavaszi divat összes újdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD
Színházépület

SATU-MARE
Színházszemben

Az előkelő világ cipőkrémje!

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Ezen a héten jelenik meg a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

Ugyancsak a „Kadima” kiadásában jelent meg

Gizskalay János verseskönyve:

Az új próféciák könyvéből

A két könyvről Erdély legnagyobb irodalmi folyóirata a „Génius” a következőket írja:
Az Uj próféciák könyvéből. ... Gizskalay János dushangu hárfán a zsidó bánat és a zsidó dicsőség messzeszózó hirdetője. ... Gizskalay könyve elsősorban azt dokumentálja, hogy az írója fajon, nemzetén és valláson felül költő, a szó nemes és internacionális értelmében.

Támár. A Támár tökéletes regény s ereje akkora, hogy zsidó melékizét nem érzi meg az ember vagy ha érzi is, szerelmes lesz belé. A Támár

Gizskalay János bibliai regénye, a

Támár

alakjai pompás, teljes emberek tele lüktető léttel. A hangunkon beszélnek, szívükben a mi szívünk dobog, könnyeik, mosolyaik a mi szívünkig érnek, a mi szerelmünkkel szeretnek, a mi hangunkon sirnak s vérünk keleti dübörgése az ő vérük s vérükön keresztül és minden véren keresztül is emberek. Jók, szépek, kedvesek együtt és külön is. S rajtuk kívül a cselekvések felsorakoztatása, biztoskezü művészi munka, jól megágyazott teremtő-erő s a mese mély, szimpatikus, kerek. Támár olvasása nagy, gyönyörrel ajándékozott meg.

Mindkét könyv utánvétellel vagy az ár postai beküldésével megrendelhető az Uj Kelet kiadóhivatalában.
„Az új próféciák könyvéből” ára 65 lei, a „Támár” bibl. regény ára 85 lei, számozott amatőrpéldány 150 lei.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIATA UNIRII

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legtöbb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Melyik intelligens finom urilány levelezne házasság céljából fiatal, intelligens önálló izr. kereskedővel. Fényképpel ellátott leveleket kérem „Concordia” jellegére Arad, főposta posterestante. 7068

Die hiesige תת sucht ein מלמד für תת Gesuche u. Zeignisse sind zu richten an Oberrabbiner Künstlicher Siliu. 7066

„Derby” cipőgyár marosvásárhelyi fiókjában cipőkülönlegességek mérsekelt árban állandóan kaphatók. 7064

Könyvtár részére zsidó-tárgyu könyveket, folyóiratokat veszek. Löbl R. Odorheiu. 7063

Ügyes segédt férfiruha szakmából azonnali belépésre keres Ludwig Ferenc Sibiu (Nagyszében) 7062

Ügyes kifizetőt felvesz a Kadima-nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop 10. (Brassai-u.) 7059

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a Covoara-nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Medgyesen Citrom üzlete mellett orth. kóser vendéglőnyitottam. Stein 7026

Többévi gyakorlattal bíró vaskereskedősegédet keres azonnali belépésre a Barzel vasüzlet Cluj. 7032

Fiatalkereskedősegéd felvétetik Schwartz és Ullmann vaskereskedőknél Nagyváradon. 7046

Saját termései 100 hektoliter (Husvétii) כשר שר פפפ boromat eladom egy tételben esetleg hordóként. Mezey Izidor szőlőbirtokos Oradea-Mare, P. Unirie 12. Telefon 10-88 7053

Jómenetelű cipészülethez társ kerestetik. Esetleg eladó. Cim a kiadóban. 7059

של פמה

husvétii fűszerár legolcsóbb bevásárlási forrása

SPÉTER MÓZES CLUJ
Piata Mihail Viteazul 12.

Comunitatea Izraelitá Aut. Orthodoxa Dej 74-924.

Árlejtési hirdetmény

A deji aut. orthodox izraelita hitközség ezennel nyilvános árlejtést hirdet a Dejen, a régi templom udvarán építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.

Ajánlat tehető az egész munkára vagy pedig az egyes munkanemekre. Az írásbeli zárt ajánlatok ellátandók a következő felirattal: „Ajánlat a Dejen építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.” Az ajánlathoz melléklendő mint bántpézn 16.000 lej, azaz tizenhatezer lej, vagy pedig ezen összegről szóló bankgarancia; részletmunkánál a megajánlott összeg 10%/o-a.

Az árlejtés határideje 1924. évi április hó 15. déli 12 óra. Ezen idő után érkező, ugyszintén szóbeli, sürgőnyi vagy bántpézn nélküli ajánlatokat nem köteles a hitközség figyelembe venni.

A hitközség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között a vállalati összegre való tekintet nélkül válasszon.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a deji izraelita hitközség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dej, 1924. évi április hó 1-én.

Klein Nándor s. k. Rosenzweig Jakob s. k.
hitk. jegyző hitk. elnök

A LEGFINOMABB CSEMEGE A

KALLA-
FÉLE HALKONZERV

Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

A

DIANA

GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

ERDÉLYBEN A LEGMODERNEBB ÉS LEGHIGIENIKUSABB

Telefon-sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fióküzlet Egeres

Mindennemű ládát és fadobozokat összeszeg ezeti és ezé szedeti részében megrendelésre azonnali készit és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernasi (volt Kajántói-ut) 1 szárc

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgőnyv. Jovaeza, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogazati arany és farrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltásai

Klenze és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat

Osak vízszintolárusítóknak!

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsonintezet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara
II., Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica Interurban telefon 60

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedési ellen. Ugymint: Tüdő- és hégghurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulozis ellen. Mindenki kérje házi orvost, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

כשר של פמה

bor és szilvórium minden mennyiségben kapható

Hacker & Sternberg
cégnél Aradon

Prima bácskai kender

Kapható: **Havas Dező Timișoara**

Longines

órák 7 nagydij irodába és utazásra

Koetitzer Leder- und Wachstuch-Werke A.-G. Koetitz

VÁSZON KÖNYVKÖTÉSZETRE

KALIKO, BU KRAM, CANVAS, CREPON, PANAMA, ECRUDA, SHIRTING, HOFTGAZE, GRADL, ETC.

VÁSZON PODGYASZBÉLÉSNEK

Azonnal a bucaresti raktárból szállit a főképviselet: **Ing. Herm. Zoldy București** Strada Edgard Quinet 3/1 Telefonszám: 34-62

A kiváló hírnévnek örvendő

»BOHN«

féle duplafedő hornyolt tetőcserepek

április 10-től kezdve ismét prompt kaphatók.

„Bohn” gőztégla művek Jimbolea (Zombolya, Banat)

Minta és ajánlat díjmentesen!

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legjobb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

STERNBERG J. ORADEA-MARE PIATA UNIRII

1924 április

A ke

Vasár

világításba

kedelmét

érintő aktu

ben a nyik

egy helyer

Tuffli Rich

delmi attas

szerve, a S

választotta

kereskedővi

adja vissza

— Fele

lehet, hogy

krizis bénit

a talán még

annyira a r

existenciák

reskedő köz

ket, kisebb

tejébe még

árut, merth

kereskedele

a misszióját

kor a pénz

annyira az

kor minden

A szó szoro

kiskereskedő

ségű áruval

kozó hiányo

mint a nor

növekedik a

ott lebeg fe

A forgalmi

olcsó, vagy

a rossz üzlet

— Hogy

csak az effe

nem a hitel

változott az

tás nehézkese

kóros a mai

mint a mil

az effektív

— Mit t

állam és Tar

gyi minisz

melyek azok

bizonyosan

ból egészen

nehezebb eg

Csehország

mutatta, hog

nincs arány

amíg a cseh

tizenhétre

árak két év

kal lettek o

zalékos eme

negyvenszáz

ményre teho

valuta értéke

val való eme

— Rom

organizációj

nagyobbodo

dukálni öko

kereskedelen

zürzavar. Eg

mány és a

kedés, ame

deményezni,

gát a mai z

a kereskedő

mutatni a h

nyugalomma

kimenekülhe

lámái közül.

— A lej

ok arra, hog

utolsó értéke